

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ-ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

Πρόεδρος Συμποσίου: Μπεζεβέγκης Η.

Συζητητής Συμποσίου: Χατζηχρήστου Χ.

Μπεζεβέγκης Η, Οικονόμου Α., Χατζηχρήστου Χ., Μυλωνάς Κ., Πολυχρόνη Φ.,
Παυλόπουλος Β.

Τομέας Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην παρούσα εισήγηση γίνεται μία εισαγωγή στα 4 εργαλεία-τεστ που αναπτύχθηκαν από τον Τομέα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών ως μέρος του έργου ΕΠΕΑΕΚ (Μέτρο 1.1. Ενέργεια 1.1.3) για την κατασκευή και στάθμιση 12 ανιχνευτικών-διερευνητικών εργαλείων των μαθησιακών δυσκολιών. Τα εργαλεία είναι: το «Εργαλείο Ανίχνευσης Διαταραχών Λόγου και Ομιλίας σε Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας» («Τεστ Λόγου και Ομιλίας»), το «Εργαλείο Ανίχνευσης και Διερεύνησης Διαταραχών Μνήμης στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό» («Τεστ Μνήμης»), το «Εργαλείο Ανίχνευσης και Διερεύνησης της Διαδικασίας της Μάθησης και της Κατηγοριοποίησης στο Νηπιαγωγείο και στο Δημοτικό» («Τεστ Μάθησης και Κατηγοριοποίησης») και το «Εργαλείο Ανίχνευσης της Ψυχοκοινωνικής Προσαρμογής Μαθητών Προσχολικής και Σχολικής Ηλικίας». Στόχος των 4 Εργαλείων είναι η έγκαιρη και συστηματική ανίχνευση και διαγνωστική αξιολόγηση διαφορετικών τομέων της μάθησης και της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής. Περιγράφεται συνοπτικά η μεθοδολογική διαδικασία της ανάπτυξης και στάθμισης του κάθε Εργαλείου, από την πιλοτική έρευνα και αναπροσαρμογή των ερωτήσεων και του υλικού, ως την τελική στάθμιση, συλλογή και ανάλυση. Παρουσιάζονται η διαδικασία της δειγματοληψίας, ο καθορισμός των μεταβλητών της στρωματοποίησης, ο καθορισμός των ποσοστών και των περιοχών της δειγματοληψίας, οι πίνακες της κατανομής της στάθμισης, ο έλεγχος των δεικτών δυσκολίας και διαφοροποίησης και ο έλεγχος αξιοπιστίας και εσωτερικής συνέπειας.

S1A

**ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ:
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ**

Οικονόμου Α.*, Μπεζεβέγκης Η*, Μυλωνάς Κ.*, Βαρλοκώστα Σ.**,

**Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Πανεπιστήμιο Αιγαίου*

Το «Τεστ Λόγου και Ομιλίας» είναι ένα τεστ ανίχνευσης διαταραχών του λόγου που αναπτύχθηκε από τον Τομέα Ψυχολογίας ως μέρος του έργου ΕΠΕΑΕΚ για την κατασκευή και στάθμιση 12 ανιχνευτικών-διερευνητικών εργαλείων των μαθησιακών δυσκολιών. Το Τεστ στοχεύει στον εντοπισμό παιδιών στην προσχολική ηλικία (3-6 ετών) με απόκλιση από τις αναμενόμενες επιδόσεις στην αφήγηση, κατονομασία και κατανόηση, καθώς και στην παρακολούθηση των αλλαγών στους τομείς αυτούς κατά την ανάπτυξη ή μετά από παρέμβαση. Παρουσιάζονται τα ευρήματα από την στάθμιση του Τεστ σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Το Τεστ χορηγήθηκε σε παιδιά 3-6 ετών από αστικές και ημιαστικές-αγροτικές περιοχές όλης της Ελλάδας. Η κλίμακα αφήγησης διαφοροποιείται ως προς την ηλικία του παιδιού: στα μικρότερα παιδιά (3-4 ετών) η αφήγηση αντλείται με τη χρήση κουκλόσπιτου και στα μεγαλύτερα παιδιά (4-6) με τη χρήση εικονογραφημένης ιστορίας. Η κλίμακα κατονομασίας-κατανόησης διαφοροποιείται μόνο σε περίπτωση που το παιδί δυσκολευτεί να ανταποκριθεί στις εικόνες, οπότε γίνεται χρήση αντικειμένων. Τα ευρήματα παρουσιάζονται ως προς α) τις αναμενόμενες επιδόσεις των παιδιών διαφορετικών ηλικιών στις παραπάνω κλίμακες και β) ενδεικτικές αναλύσεις παιδιών με γλωσσική καθυστέρηση. Το «Τεστ Λόγου και Ομιλίας» προσφέρει μία πληθώρα πληροφοριών που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανίχνευση διαταραχών λόγου, την παραπομπή στον ειδικό για μία πιο εξειδικευμένη εκτίμηση και την πρόιμη παρέμβαση.

S1B

ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ

Μπεζεβέγκης Η., Οικονόμου Α., Μυλωνάς Κ.

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το «Τεστ Μνήμης» είναι ένα τεστ ανίχνευσης διαταραχών της λεκτικής και οπτικής μνήμης που αναπτύχθηκε από τον Τομέα Ψυχολογίας ως μέρος του έργου ΕΠΕΑΕΚ για την κατασκευή και στάθμιση 12 διερευνητικών-ανιχνευτικών εργαλείων των μαθησιακών δυσκολιών. Το Τεστ στοχεύει στον εντοπισμό και στην περαιτέρω διερεύνηση διαταραχών μνήμης που σχετίζονται με μαθησιακές δυσκολίες στην προσχολική και σχολική ηλικία (5-12 ετών), καθώς και στην παρακολούθηση των αλλαγών στους τομείς αυτούς κατά την ανάπτυξη ή μετά από παρέμβαση. Παρουσιάζονται τα ευρήματα από την στάθμιση του Τεστ σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Το Τεστ χορηγήθηκε σε παιδιά 5-12 ετών από αστικές και ημιαστικές-αγροτικές περιοχές όλης της Ελλάδας. Το υλικό των 3 κλιμάκων του Τεστ (Ανιχνευτική Κλίμακα Λεκτικής και Οπτικής Μνήμης, Κλίμακα Ανάκλησης Ιστοριών, Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών) διαφοροποιείται ως προς την ηλικιακή ομάδα του παιδιού (5-8 ετών και 9-12 ετών). Τα ευρήματα παρουσιάζονται ως προς α) τις αναμενόμενες επιδόσεις των παιδιών διαφορετικών ηλικιών στις παραπάνω κλίμακες και β) τη σύγκριση της επίδοσης παιδιών με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες. Το «Τεστ Μνήμης» προσφέρει μία πληθώρα πληροφοριών που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανίχνευση διαταραχών μνήμης που σχετίζονται με τις μαθησιακές δυσκολίες.

S1C

ΤΟ ΤΕΣΤ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ

Οικονόμου Α., Μπεζεβέγκης Η., Μυλωνάς Κ., Πολυχρόνη Φ.

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το «Τεστ Μάθησης και Κατηγοριοποίησης» είναι ένα τεστ ανίχνευσης και διερεύνησης α) διαταραχών των στρατηγικών επεξεργασίας εννοιολογικών πληροφοριών κατά τη μάθηση και β) διαταραχών της κατανόησης αντιληπτικών και εννοιολογικών σχέσεων μέσω δοκιμασιών κατηγοριοποίησης. Το Τεστ αναπτύχθηκε από τον Τομέα Ψυχολογίας ως μέρος του έργου ΕΠΕΑΕΚ για την κατασκευή και στάθμιση 12 διερευνητικών-ανιχνευτικών εργαλείων των μαθησιακών δυσκολιών. Στοχεύει στον εντοπισμό και στην περαιτέρω διερεύνηση διαταραχών μάθησης και κατηγοριοποίησης που σχετίζονται με μαθησιακές δυσκολίες στην προσχολική και σχολική ηλικία (5-12 ετών), καθώς και στην παρακολούθηση των αλλαγών στους τομείς αυτούς κατά την ανάπτυξη ή μετά από παρέμβαση. Παρουσιάζονται τα ευρήματα από την στάθμιση του Τεστ σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Το Τεστ χορηγήθηκε σε παιδιά 5-12 ετών από αστικές και ημιαστικές-αγροτικές περιοχές όλης της Ελλάδας. Το υλικό των 2 κλιμάκων του Τεστ (Κλίμακα Μάθησης, Κλίμακα Κατηγοριοποίησης) διαφοροποιείται ως προς την ηλικία του παιδιού (5-8 ετών και 9-12 ετών). Τα ευρήματα παρουσιάζονται ως προς α) τις αναμενόμενες επιδόσεις των παιδιών διαφορετικών ηλικιών στις παραπάνω κλίμακες και β) τη σύγκριση της επίδοσης παιδιών με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες. Το «Τεστ Μάθησης και Κατηγοριοποίησης» προσφέρει μία πληθώρα πληροφοριών που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανίχνευση διαταραχών μνήμης που σχετίζονται με τις μαθησιακές δυσκολίες.

S1D

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΟΥ ΑΣΚΕΙ ΣΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ Η ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΑ ΜΜΕ ΒΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ACT/MMME ΒΙΑΣ

Χατζηχρήστου Χ., Πολυχρόνη Φ., Μπεζεβέγκης Η., Μυλωνάς Κ.

Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εμπειρικά δεδομένα υποστηρίζουν την αναγκαιότητα παράλληλης εκτίμησης της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής και των γνωστικών λειτουργιών του παιδιού με στόχο την έγκαιρη και έγκυρη αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών. Συγκεκριμένες ψυχοκοινωνικές παράμετροι σχετίζονται με τη μαθησιακή διαδικασία, τη σχολική επίδοση και, γενικότερα με την προσαρμογή του παιδιού στο σχολείο και την οικογένεια. Το τεστ ακολουθεί τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την πολυδιάστατη δομή των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Αποτελείται από τρεις κλίμακες, οι οποίες διαφοροποιούνται στη δομή τους ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα. Οι τομείς που αξιολογούνται είναι η κοινωνική, σχολική και συναισθηματική επάρκεια, η αυτοαντίληψη και τα προβλήματα συμπεριφοράς. Το δείγμα προήλθε από αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές όλης της Ελλάδας. Παρουσιάζονται τα ευρήματα της στάθμισης του Τεστ σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται ως προς τις αναμενόμενες επιδόσεις των παιδιών διαφορετικών ηλικιακών ομάδων στις παραπάνω κλίμακες. Το τεστ προσφέρει χρήσιμες πληροφορίες για τα ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με δυσκολίες μάθησης και μπορεί να αξιοποιηθεί από τον ειδικό για μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών καθώς και για το σχεδιασμό κατάλληλης παρέμβασης.